

Zwartbont verliest in ki-jaar 2009-2010 vijf procent van de spermamarkt aan met name roodbont en Belgisch witblauw

Fidelity en Bertil lossen Kian en Olympic af

De meestgebruikte stier in het Nederlandse ki-jaar 2009-2010 luistert naar de naam Fidelity. Hij lost bij roodbont na vier jaar zijn vader Kian af en is zelfs meer gebruikt dan de zwartbonte koploper Bertil. De eerste O Manzonen komen hoog binnen in de statistieken.

tekst **Florus Pellikaan**

Vijf jaar lang was Kian de meestgebruikte roodbontstier in Nederland. Met inmiddels bijna 62.000 dochters in zijn index moet de Andrieszoon na een half decennium dan toch eindelijk de eer laten aan zijn zoon Delta Fidelity. Pas in augustus vorig jaar debuteerde Fidelity met zijn eerste fokwaarden en hij is daarnaast ook nog tijdelijk beperkt beschikbaar geweest. Desondanks spurtte de Kianzoon uit Lightningdochter Bles in sneltreinvaart naar de koppositie als meestgebruikte stier in het Nederlandse ki-jaar 2009-2010 met 59.505 eerste inseminaties. Hij troeft daarmee ook alle zwartbonte stieren af, maar daarbij moet vermeld worden dat Fidelity veelvuldig zwartbonten als partner heeft gehad.

Overigens zijn de cijfers van de meestgebruikte stieren nog niet helemaal definitief. De officiële totalen volgen als de laatste informatie binnen is van veehouders die zelf insemineren.

Zwartbont verliest marktaandeel

De inzet van Fidelity op zwartbont vee zal er mede de oorzaak van zijn dat het marktaandeel van zwartbont holstein in het afgelopen ki-jaar opnieuw flink is teruggelopen. Ten opzichte van het jaar 2008-2009 werden er vijf procent minder eerste inseminaties met zwartbonte stieren uitgevoerd. Ook in eerdere jaargangen was deze trend zichtbaar, maar het verlies is de laatste jaren nooit zo groot geweest. Roodbont heeft 1,8 procent van het marktaandeel van zwart afgesnoept. Ook Belgisch witblauw zet de vorig jaar ingezette herovering van de spermamarkt voort en stijgt met twee procent naar een marktaandeel van 8,5 procent.

Weinig verrassend is de gestage opmars van kruisingsrassen. Fleckvieh (+0,5 procent) en brown swiss (+0,3 procent) boekten de meeste winst, maar ook Noors en Zweeds roodbont stegen beide met 0,2 procent. Het aandeel eerste inseminaties van mont-

Fidelity volgt vader Kian op als meestgebruikte roodbonte

Legend, met afstand de meestgebruikte zwartbonte importstier

Bertil stijgt door naar de koppositie bij zwartbont

Savard voert lijst roodbont import voor tweede jaar aan

ras	stiergebruik in Nederland (%)	
	2008-2009	2009-2010*
zwartbont hf	63,6	58,6
roodbont hf	23,0	24,8
Belgisch witblauw	6,5	8,5
fleckvieh	1,6	2,1
mrij	1,9	1,9
montbéliarde	1,0	1,0
brown swiss	0,5	0,8
Zweeds roodbont	0,4	0,6
Noors roodbont	0,2	0,4
verbeterd roodbont	0,2	0,2
blaarkop	0,2	0,2
zwartbont fh	0,2	0,2
jersey	0,2	0,2
blonde d'Aquitaine	0,2	0,1

Tabel 1 – Gebruik stieren in Nederland, uitgedrukt in percentage en gerangschikt per ras (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV)

béliarde en het inlandse mrij-ras is gelijk gebleven. De inseminatiemarkt lijkt in zijn totaliteit in het afgelopen boekjaar wat te zijn toegenomen, zo valt op te maken uit de voorlopige cijfers van CRV. Het totaal aantal eerste inseminaties in Nederland kwam in het jaar 2009-2010, dat loopt van 1 september 2009 tot en met 31 augustus 2010, uit op 1.382.103. Vorig jaar rond dezelfde tijd lag het voorlopige aantal eerste inseminaties ongeveer 16.000 stuks lager. Het uiteindelijke aantal eerste inseminaties kwam vorig jaar op 1.401.176 en de verwachting is dat met het verwerken van de laatste inseminaties van doeltelers dit aantal minimaal geëvenaard wordt.

O Mans uit VS overheersen importmarkt

Bij zwartbont is na vier jaar Addisonzoon Delta Olympic als meestgebruikte stier afgelost. Beekmanshoeve Bertil is zijn opvolger. De Williszoon uit de Tinies noteerde slechts duizend eerste inseminaties meer dan vorig jaar (toen stond hij derde), wat toch genoeg bleek voor de koppositie. De verklaring hiervoor is dat dit keer meer dan andere jaren een groot aantal stieren breed is ingezet en dat ook de importstieren in het afgelopen jaar een deel van de markt van in Nederland geteste stieren hebben afgesnoept.

Net als vorig jaar is Dudam Surprise (v. Dustin) de nummer twee bij zwartbont, gevolgd door de oudere fokstieren Delta Paramount (v. Jocko) en Olympic. Nieuw in de top tien van meestgebruikte, in Nederland geteste zwartbontstieren zijn onder andere de late Jockozoon Goolstar Diamond en de vroege O Manzonen Discovery en Cricket. In de jaarstatistieken valt sowieso op dat stieren met

O Man als vader in hun eerste jaar als fokstier direct hoog in lijst staan. Het geeft eens te meer de populariteit aan van de bloedlijnen waar gezondheids-specialist O Man deel van uitmaakt. Ook zijn zonen Fiction, Shogun en Impuls scoren meer dan 10.000 eerste inseminaties.

Op de importmarkt waren de O Manzonen in het afgelopen jaar nog nadrukkelijker aanwezig. Morningview Legend speelde met 16.000 eerste inseminaties de absolute hoofdrol. In de recente geschiedenis kreeg een zwartbonte importstier nooit zoveel Nederlandse koeien als partner. Legend was een van de eerste O Manzonen die fokstier werd en stamt uit Durhamdochter Crockett-Acres Durham Mae. Na Legend staan met Omax, McCormick en Holman op plaats twee tot en met vier van het importklassement ook Amerikaanse O Manzonen.

De roodfactor Zunderzoon Zabing is de hoogste Duitse stier in de lijst met 6613 eerste inseminaties. Regancrest-Mr Samuëlo (v. Durham) is net als vorig jaar de meestgebruikte Canadees. Alpag Iron Active (v. Boss Iron) gaat als de populairste Italiaan de boeken in en good old Jocko Besne was de meest begeerde Franse stier. Naast Jocko staan ook de 'veteranen' O Man en Picston Shottle nog altijd tussen de meestgebruikte importstieren.

Nederlandse brownswissproefstier

Bij de roodbonten van eigen bodem moet de nummer twee van vorig jaar, HS Twister, een veer laten en de Heihoeveeffjes Spencer en Arnold en Van de Peul Kylian voor zich dulden. Wat O Man bij zwart-

bont laat zien, doet Kian, zelf nog altijd goed voor de tweede plaats in het inseminatieklassement roodbont, als stier vader in beperkte mate ook bij rood. Naast Fidelity staan ook zijn zonen Kylian, Ditmar en Curtis in de top tien. Opmerkelijk in de binnenlandse roodbontlijst is de plaats van de door familie Zents uit Vorden gefokte brownswiss-stier Preamer (v. Beamer), die ondanks het ontbreken van fokwaarden al meer dan 2000 eerste inseminaties achter zijn naam kreeg. Hij is daarmee ook de meestgebruikte brownswiss-stier.

Evenals vorig jaar is de Zwitserse Savard (v. Brad) de meestgebruikte roodbonte importstier. Hierdoor staat voor het vierde jaar op rij een Zwitser op kop in het importsegment, ondanks dat Savard bijna 1200 eerste inseminaties minder registreerde dan vorig jaar. De Duitse Jeromzoon Jerudo volgt met 4376 eerste inseminaties op de tweede plaats.

In het importsegment roodbont staan traditiegetrouw ook de meestgebruikte importstieren van de andere melkassen. De Oostenrijkse fleckviehstier Rau is met zijn derde plaats in de top tien import roodbont de meestgebruikte niet-holsteinstier. Voor de rassen Noors roodbont, Zweeds roodbont en montbéliarde scharen respectievelijk Braut, Peterslund en Bonsai zich binnen de top acht.

Onder de mrij-fokkers waren de Albert J-halfbroers Donald 516 en Adriaan het meest in trek. De witblauwen beheersen, zoals gewoonlijk, de top met meestgebruikte vleesstieren. Nadat Ustin twee jaar de lijst heeft aangevoerd, is het nu de beurt aan Adamo met maar liefst ruim 16.000 eerste inseminaties. |

Tabel 2 – Eerste inseminaties per stier (1 september 2009-31 augustus 2010) (bron: CRV)

naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.
zwartbont Nederland		Delta Roppa	4.387	Beukenhof 346 Ideal	1.998	Regancrest-Mr Samuëlo	6.107
Beekmanshoeve Bertil	43.996	Newhouse Ricky	4.048	Thunder van de Wilg	1.809	Crockett-Acres Eight	5.645
Dudam Surprise	35.216	Weggelhorster Santana	3.587	Rilight	1.738	Valley-Drive Zesty	2.962
Delta Paramount	30.498	roodbont Nederland		mrij		Ufm-Dubs Alta Esquire	2.952
Delta Olympic	29.291	Delta Fidelity	59.505	Donald 516	2.893	Alpag Iron Active	2.930
Goolstar Diamond	20.764	Kian	34.733	Adriaan	2.027	Crockett-Acres Otto	2.917
Barnkamper Support	19.676	Heihoeve Delta Spencer	20.371	Mendel	1.834	Magor Baroque Allen	2.841
Discovery	14.997	Heihoeve Arnold	17.765	Menno	1.416	Bosside Alta Ross	2.591
Ralma O-Man Cf Cricket by	13.633	Van de Peul Kylian	12.310	vleesvee		O-Bee Manfred Justice	2.520
Skoatterlân Delta Sunflower	13.465	HS Twister	11.275	Adamo (Bwb)	16.008	Jocko Besne	2.507
Delta Butembo	12.734	Poos Stadel Classic	11.187	Zeno (Bwb)	15.332	Wa-Del Hayden	2.479
Delta Ny Yankee	12.588	Huijben Red Tequila	10.047	Ustin (Bwb)	12.938	Go-Farm Allen Scooby-Duu	2.463
Fiction rf	12.257	Nieuw-Huinink Ditmar	6.761	Altes (Bwb)	9.928	Survivor cv	2.450
Ponsstar Shogun	11.757	Apina Curtis	6.676	Artiste du Stordeur (Bwb)	4.546	Go-Farm Ford Virzil	2.404
Woudhoeve 1042 Impuls	11.693	Lowlands Fabian	6.341	Vitaal van het Moeshof (Bwb)	4.189	Cervi Woodstock	2.384
Het Broek Lucrative rf	11.453	Frederik Puntroad	5.873	Zalter du Paillaert (Bwb)	3.843	Picston Shottle	2.286
Ruud 115 Wilson	11.315	Welberger Sonlight	5.434	Ugo van Boszicht (Bwb)	3.727	Stol Joc	2.282
Sand-Hill Delta Nevada	11.191	DCH Almighty	5.333	zwartbont import		Lutz-Brookview Burt	2.173
Delta Canvas rf	10.061	Peppelhof Maxwell	4.075	Savard	6.281		
Blarinckhorst Romeo by	8.517	Chicago	3.680	Jerudo	4.376	roodbont import	
Delta Stilist	8.491	Beverlake Loustar	3.110	Rau (fleckvieh)	2.830		
Peinzer Boy	7.696	Mr Kris	3.083	Braut (Noors roodbont)	2.727		
Batenburg Jorik	6.561	Lowlands Bonfire	2.995	Jotan	2.494		
Himster Grandprix	6.054	Aalshorst Pleasure	2.517	Dominator	2.401		
Orcival cv	5.837	Red Glory	2.266	Peterslund (Zweeds roodbont)	2.148		
Art-Acres Win 395	5.062	Topspeed Kodak	2.045	Bonsai (montbéliarde)	2.069		
Rocko	4.642	Preamer (brown swiss)	2.038				
DT Improver	4.631						